SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1726

av Kjell-Arne Ottosson (KD)

Upphörande av årliga tidsomställningar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige och EU ska upphöra med årliga tidsomställningar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sedan 1980 har Sverige årligen om våren ställt om klockan till vad som benämns sommartid, för att sedan ställa om samma klocka på hösten tillbaka till normaltid. Argumentationen för sommartid har varit att bättre nyttja ljusa sommarkvällar till priset av mörkare morgnar. Till en början skedde återställningen till normaltid i slutet av september, men efter synkronisering inom EU sker numera återställningen i slutet av oktober. Det innebär att vi har normaltid under fem av årets månader och avvikande tid mer än halva året.

I Europa används begreppet centraleuropeisk tid eller central european time, förkortad CET. Det är den tidszon som används i många europeiska länder kring meridianen vid 15 grader östlig längd. Centraleuropeisk tid har även sommartid, där sommartidsvarianten central european summer time (CEST, vilken är CET + 1 timme) förekommer. Det innebär att vissa länder under sju månader av året har två timmars tidsavvikelse, vilket i praktiken kan innebära ytterligare tidsförskjutning beroende på

geografins öst-västliga utbredning. Spaniens västra delar uppvisar i sammanhanget den mest extrema avvikelsen från normaltid.

Att två gånger om året ändra på livets naturliga förlopp gentemot naturens rytm medför konsekvenser. Såväl empiri som forskning har påvisat negativa medicinska effekter i form av sömnbrist, ökade humörsvängningar samt en förhöjd frekvens av hjärtattacker och självmord. Då det tar flera veckor för människans biologiska klocka att hamna i fas med den nya tiden kan det bli farligt för personer som ligger i riskzonen för vissa sjukdomar.

Därtill visar studier att trafikolyckorna ökar med ett antal procent efter övergången till sommartid, liksom antalet trafikdödade djur. Helt plötsligt är det mycket mer bilar på vägarna när djuren ska korsa desamma i ottan. Koncentrationsförmågan och därmed produktiviteten sjunker hos människor, vilket kan bli kostsamt för såväl privatpersoner som företag. Internationella studier visar också att arbetsplatsolyckorna blir fler efter övergången till sommartid.

De finns således många skäl att vara kritisk till den årliga tidsomställningen. Särskilt utifrån svenska förhållanden då vi med vårt nordliga läge har betydligt större skillnader mellan ljusa och mörka årstider än vad som är fallet i södra Europa. Det finns således starka skäl för Sverige att upphöra med tidsomställningar, vilket Sveriges regering bör hörsamma. Detta är en fråga som också har lyfts inom Nordiska rådet och inom EU. Dock verkar det som att alla väntar på alla i den här frågan och därför bör Sverige gå före som ett gott exempel för att få fortgång i processen inom Norden och EU.

Kjell-Arne Ottosson (KD)